

Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților Centrul Teritorial Craiova

PROGRAMUL DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ INIȚIALĂ pentru avocații stagiaři de anul II

ORAR 2015

Lu	Ma	Mi	Jo	Vi	Sâ	Du	Lu	Ma	Mi	Jo	Vi	Sâ	Du	Lu	Ma	Mi	Jo	Vi	Sâ	Du	Lu	Ma	Mi	Jo	Vi	Sâ	Du	
IANUARIE							FEBRUARIE							MARTIE							APRILIE							
			1	2	3	4							1							1				1	2	3	4	5
5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12	
12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19	
19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26	
26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29	23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30				
							30	31	1					30	31	1												
MAI							IUNIE							IULIE							AUGUST							
			1	2	3		1	2	3	4	5	6	7		1	2	3	4	5	31					1	2		
4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9	
11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	
18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	
25	26	27	28	29	30	31	29	30						27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30	
SEPTEMBRIE							OCTOMBRIE							NOIEMBRIE							DECEMBRIE							
	1	2	3	4	5	6			1	2	3	4						1		1	2	3	4	5	6			
7	8	9	10	11	12	13	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12	13	
14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19	20	
21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26	27	
28	29	30					26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29	28	29	30	31				
														30														

PROGRAMUL DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ INIȚIALĂ 2015

ORAR CURSURI¹

Modul Nr	Modul Nume	Nume curs	Nume lector	Grupa 1 Data	Interval orar	Nr ore
1	Drept civil și procesual civil			31.03 – 03.04		
DC	1.	Despre persoane	Avocat Gheorghiuța Stoian Consilier Baroul Mehedinți	Marti, 31.03	09.00 – 11.00	2
DC	2.	Despre familie	Avocat Gheorghiuța Stoian Consilier Baroul Mehedinți	Marti, 31.03	11.00 – 13.00	2
DC	3.	Proprietatea	Avocat Gheorghiuța Stoian Consilier Baroul Mehedinți	Marti, 31.03	13.00 – 15.00	2
DC	4.	Contractul	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Băncioi Avocat Baroul Dolj	Marti, 31.03	15.00 – 17.00	2
DC	5.	Contracte speciale	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Băncioi Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 01.04	09.00 – 11.00	2
DC	6.	Despre moștenire și liberalități	Prof. univ. dr. avocat Ion Turculeanu Decan Baroul Dolj	Miercuri, 01.04	11.00 – 13.00	2
DC	7.	Răspunderea civilă	Prof. univ. dr. avocat Pompil Drăghici Decan Baroul Mehedinți	Miercuri, 01.04	13.00 – 15.00	2
DC	8.	Executarea obligațiilor. Transmisunea și transformarea obligațiilor Stingerea obligațiilor. Restituirea prestațiilor.	Prof. univ. dr. avocat Pompil Drăghici Decan Baroul Mehedinți	Miercuri, 01.04	15.00 – 17.00	2

¹ Cursurile se vor desfășura la sediul Centrului Teritorial Craiova al INPPA din cadrul Baroului Dolj (B-dul Carol I, nr.1, bl.17D mezanin, Craiova)

DC	9.	Prescripția extinctivă	Drd. Claudia Bărbulescu Avocat Baroul Olt	Joi, 02.04	09.00 – 11.00	2
DC	10.	Garanții reale și garanții personale	Drd. Claudia Bărbulescu Avocat Baroul Olt	Joi, 02.04	11.00 – 13.00	2
DPC	11.	Actele de procedură din perspectiva activității avocatului	Prof. univ. dr Daniel Ghiță Avocat Baroul Dolj	Joi, 02.04	13.00 – 15.00	2
DPC	12.	Mijloace procesuale privind apărarea în procesul civil	Prof. univ. dr Daniel Ghiță Avocat Baroul Dolj	Joi, 02.04	15.00 – 17.00	2
DPC	13.	Probele în procesul civil	Prof. univ. dr. avocat Sorin Ionescu Prodecan Baroul Dolj	Vineri, 03.04	09.00 – 11.00	2
DPC	14.	Hotărârea judecătorească și mijloacele procedurale de atac ale acesteia. Căile de atac.	Prof. univ. dr. avocat Sorin Ionescu Prodecan Baroul Dolj	Vineri, 03.04	11.00 – 13.00	2
DPC	15.	Executarea silită	Avocat Alexandru Șerban Consilier Baroul Mehediți	Vineri, 03.04	13.00 – 15.00	2

Modul Nr	Modul Nume	Nume curs	Nume lector	Grupa 1 Data	Interval orar	Nr ore
2	Drept penal și procesual penal			05.05 – 08.05		
DPP	1.	Infacțiunile contra persoanei: - infracțiuni contra vieții (art. 188-192 C. pen.); - infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății (art. 193-198 C. pen.); - infracțiuni contra libertății persoanei (art. 205-208 C. pen.); - infracțiuni contra libertății și integrității sexuale (art. 218-223 C. pen.); - infracțiuni care aduc atingere domiciliului și vieții private (art. 224-227 C. pen.). Infacțiunile contra patrimoniului - furtul (228-232 C. pen.); - tâlhăria și pirateria (art. 233-237 C. pen.); - infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii (art. 238-248 C. pen.); - fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice (art. 249-252 C. pen.); - distrugerea și tulburarea de posesie (art. 253-256 C. pen.). Infacțiunile contra înfăptuirii justiției (art. 266-288 C. pen.);	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Mărti, 05.05	09.00 – 11.00	2
DPP	2.	Infacțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul (art. 289-309 C. pen.) Infacțiunile de fals (art. 310-328 C. pen.);	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Mărti, 05.05	11.00 – 13.00	2

		Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială (art. 367, art. 371 și art. 375-379 C. pen.) Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000; Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 143/2000; Spălarea banilor (art. 29 din Legea nr. 656/2002); Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 241/2005				
DP	3.	Aplicarea legii penale în timp și spațiu (art. 3 - art. 14 C.pen). Infracțiunea (art. 15 - art. 52 C.pen.).	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Marti, 05.05	13.00 – 15.00	2
DP	4.	Pedepsele (art .53-106)	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Marti, 05.05	15.00 – 17.00	2
DP	5.	Măsurile de siguranță (art. 107 - art. 112/1 C.pen.). Minoritatea (art. 113 - art. 134 C.pen.).	Lect. univ. dr. avocat Simona Șomăcescu Consilier Baroul Gorj	Miercuri, 06.05	09.00 – 11.00	2
DP	6.	Răspunderea penala a persoanei juridice (art. 135 - art. 151 C.pen.). Cauzele care înlătură răspunderea penală (art. 152 - art. 159 C.pen.). Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei. Cauzele care înlătură consecințele condamnării. (art. 165 - art. 171 C.pen.).	Lect. univ. dr. avocat Simona Șomăcescu Consilier Baroul Gorj	Miercuri, 06.05	11.00 – 13.00	2
DP	7.	Cauzele justificative (art. 18-22 C. pen.) Cauzele de neimputabilitate (art. 23 - art. 31 C.pen.).	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 06.05	13.00 – 15.00	2
DP	8.	Individualizarea pedepselor (art. 74-106 C.pen. - circumstanțele, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, liberarea condiționată).	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 06.05	15.00 – 17.00	2

DPP	9.	Acțiunile în procesul penal. Participanții în procesul penal.	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Marinescu Consilier Baroul Mehedinți	Joi, 07.05	09.00 – 11.00	2
DPP	10.	Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii.	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Marinescu Consilier Baroul Mehedinți	Joi, 07.05	11.00 – 13.00	2
DPP	11.	Măsurile preventive și alte măsuri procesuale	Avocat Cosmin Dragu Consilier Baroul Gorj	Joi, 07.05	13.00 – 15.00	2
DPP	12.	Acte procesuale și procedurale comune. Urmărirea penală	Avocat Cosmin Dragu Consilier Baroul Gorj	Joi, 07.05	15.00 – 17.00	2
DPP	13.	Camera preliminară	Avocat Floriana Vlădulescu-Marin Prodecan Baroul Vâlcea	Vineri, 08.05	11.00 – 13.00	2
DPP	14.	Judecata	Avocat Floriana Vlădulescu-Marin Prodecan Baroul Vâlcea	Vineri, 08.05	13.00 – 15.00	2
DPP	15.	. Proceduri speciale. Executarea hotărârilor penale	Avocat Floriana Vlădulescu-Marin Prodecan Baroul Vâlcea	Vineri, 08.05	15.00 – 17.00	2

Modul Nr	Modul Nume	Nume curs	Nume lector	Grupa 1 Data	Interval orar	Nr ore
3	Drept european			09.06 – 12.06		
DEDO	1.	Accesul la justiție în procesul civil în jurisprudența Curții: teoria generală și exemple de situații analizate	Avocat Monica Livescu Decan Baroul Vâlcea	Marti, 09.06	09.00 – 11.00	2
DEDO	2.	Garanții ale procesului civil echitabil în jurisprudența CEDO	Avocat Monica Livescu Decan Baroul Vâlcea	Marti, 09.06	11.00 – 13.00	2
DEDO	3.	Articolul 1 al Protocolului nr. 1: noțiunea de bun în sensul Convenției și ingerințe în dreptul la bun; condițiile ingerinței: să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie proporțională; mari tipuri de cauze împotriva României	Avocat Monica Livescu Decan Baroul Vâlcea	Marti, 09.06	13.00 – 15.00	2
DEDO	4.	Libertatea de exprimare în jurisprudența CEDO	Avocat Monica Livescu Decan Baroul Vâlcea	Marti, 09.06	15.00 – 17.00	2
DEDO	5.	Privarea de libertate în jurisprudența CEDO	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 10.06	09.00 – 11.00	2
DEDO	6.	Procesul penal în jurisprudența CEDO - garanțiile generale; garanțiile speciale	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 10.06	11.00 – 13.00	2
DUE	7.	Particularități ale identificării, de către avocați, a tratatelor și a actelor juridice ale UE, ca izvoare ale dreptului UE; Aplicarea normelor juridice ale UE în ordinea juridică internă a statelor membre. Rolul avocatului român în aplicarea legislației UE	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 10.06	13.00 – 15.00	2
DUE	8.	Cunoașterea și aplicarea de către avocați a principiilor ordinii juridice ale UE; Curtea de Justiție a Uniunii Europene	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 10.06	15.00 – 17.00	2

DUE	9.	Procedura în fața instanței de la Luxemburg; Acțiunile introduse în fața Curții de Justiție	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 11.06	09.00 – 11.00	2
DUE	10.	Procedura pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate de către statele membre prin tratatele institutive și cele modificatoare (procedura de infringement); Aspecte jurisprudențiale specifice dreptului concurențial al UE	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 11.06	11.00 – 13.00	2
DUE	11.	Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a mărfurilor/persoanelor și serviciilor/capitalurilor și plăților în spațiul UE – jurisprudență relevantă	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 11.06	13.00 – 15.00	2
DUE	12.	Aspecte jurisprudențiale specifice dreptului concurențial al UE; Protecția juridică a mărcii comunitare.	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 11.06	15.00 – 17.00	2
DEM	13.	Politicile Uniunii Europene de ocupare a forței de muncă și de formare profesională	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 12.06	09.00 – 11.00	2
DEM	14.	Protecția lucrătorilor la locul de muncă	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 12.06	11.00 – 13.00	2
DEM	15.	Relațiile colective de muncă	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 12.06	13.00 – 15.00	2

Modul Nr	Modul Nume	Nume curs	Nume lector	Grupa 1 Data	Interval orar	Nr ore
4	Modul recapitulativ			06.10 – 09.10		
DC	1.	Drept Civil. Modul recapitulativ I	Avocat Gheorghiuța Stoian Consilier Baroul Mehedinți	Marți, 06.10	09.00 – 11.00	2
DC	2.	Drept Civil. Modul recapitulativ II	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Băncioi Avocat Baroul Dolj	Marți, 06.10	11.00 – 13.00	2
DPC	3.	Drept Procesual Civil. Modul recapitulativ I	Prof. univ. dr. avocat Sorin Ionescu Prodecan Baroul Dolj	Marți, 06.10	13.00 – 15.00	2
DPC	4.	Drept Procesual Civil. Modul recapitulativ II	Prof. univ. dr. avocat Sorin Ionescu Prodecan Baroul Dolj	Marți, 06.10	15.00 – 17.00	2
DP	5.	Drept Penal. Modul recapitulativ I	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 07.10	09.00 – 11.00	2
DP	6.	Drept Penal. Modul recapitulativ II	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 07.10	11.00 – 13.00	2
DPP	7.	Drept Procesual Penal. Modul recapitulativ I	Avocat Floriana Vlădulescu-Marin Prodecan Baroul Vâlcea	Miercuri, 07.10	13.00 – 15.00	2
DPP	8.	Drept Procesual Penal. Modul recapitulativ II	Avocat Floriana Vlădulescu-Marin Prodecan Baroul Vâlcea	Miercuri, 07.10	15.00 – 17.00	2
DEDO	9.	Drept European al Drepturilor Omului. Modul recapitulativ I	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Joi, 08.10	09.00 – 11.00	2

DEDO	10.	Drept European al Drepturilor Omului. Modul recapitulativ II	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Joi, 08.10	11.00 – 13.00	2
DUE	11.	Dreptul Uniunii Europene. Modul recapitulativ I	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 08.10	13.00 – 15.00	2
DUE	12.	Dreptul Uniunii Europene. Modul recapitulativ II	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 08.10	15.00 – 17.00	2
DEM	13.	Dreptul European al Muncii. Modul recapitulativ I	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 09.10	09.00 – 11.00	2
DEM	14.	Dreptul European al Muncii. Modul recapitulativ II	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 09.10	11.00 – 13.00	2

TEMATICA:

A. Modulul „Drept civil și procesual civil”

Modalitățile în care vor discutate temele de pregătire: prezentarea unor cazuri practice, care vor dezvolta probleme ridicate de diferitele puncte din tematică. Cazurile prezentate nu pot epuiza tematica, dar vor constitui modele de rezolvarea a lucrărilor profesionale de către cursanți.

Lucrările profesionale vor fi cele care vor asigura parcurgea problemelor din tematică. În acest scop, formatorii care asigură activitatea tutorială vor indica cursanților temele de lucru: câte 10 lucrări profesionale din cadrul tematicii pentru drept civil și drept procesual civil. Lucrările profesionale vor urmări redactarea unor acte specifice activității de avocat: concluzii scrise, note de probatorii, căi de atac, opinii juridice, redactare de contracte etc. Lucrările profesionale se vor redacta în caietul de lucrări profesionale.

Se vor avea în vedere Noul Cod civil și Noul Cod de procedură civilă.

Modulul va cuprinde 30 de ore de activități tutoriale, pe durata a cel mult 7 zile.

Teme de pregătire:

DREPT CIVIL

- 1 Despre persoane**
 - 1.1 Persoana fizică – capacitatea civilă, ocrotirea persoanei fizice (tutela, curatela)
 - 1.2 Persoana juridică – capacitatea civilă a persoanei juridice
 - 1.3 Apărarea drepturilor nepatrimoniale
- 2 Despre familie**
 - 2.1 Căsătoria
 - 2.1.1 Logodna

- 2.1.2 Nulitatea absolută/relativă a căsătoriei
- 2.1.3 Desfacerea căsătoriei; cazurile de divorț; efectele divorțului cu privire la raporturile patrimoniale dintre soți și cu privire la raporturile dintre părinți și copiii lor minori
- 2.1.4 Regimurile matrimoniale. Regimul comunității legale. Regimul comunității convenționale. Regimul separației de bunuri. Modificarea/încetarea regimului matrimonial
- 2.2 Rudenia
 - 2.2.1 Filiația
 - 2.2.2 Acțiuni privind filiația
- 2.3 Autoritatea părintească
 - 2.3.1 Drepturile și îndatoririle părintești – inclusiv obligația de întreținere
 - 2.3.2 Exercițarea autorității părintești
- 3 **Proprietatea**
 - 3.1 Clasificarea bunurilor. Produsele bunurilor
 - 3.2 Drepturile reale
 - 3.3 Proprietatea privată: conținut, întindere, stingerea dreptului de proprietate privată; dispoziții tranzitorii – Legea nr. 71/2011
 - 3.4 Proprietatea comună;
 - 3.5 Proprietatea publică: caracteristici, drepturile reale corespunzătoare proprietății publice
 - 3.6 Apărarea dreptului de proprietate privată: acțiunea în revendicare (inclusiv în cazul proprietății comune), acțiunea negatorie, acțiunea confesorie; dispoziții tranzitorii – Legea nr. 71/2011
 - 3.7 Regimul juridic al imobilelor preluate abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989
 - 3.7.1 Evoluția cadrului legislativ privind măsurile cu caracter reparator (în principal, Decretul-lege nr. 42/1990 privind unele măsuri pentru stimularea țărănimii; Legea Fondului funciar nr. 18/1991 cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 169/1997, Lege nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, etc); Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe trecute în proprietatea statului, cu modificările și completările ulterioare; OUG nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuință; Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 247/2005

privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente); Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

3.7.2 Evoluția jurisprudenței instanțelor naționale – (inclusiv Hotărârea din 2 februarie 1995, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție – secțiile Unite, Decizia nr. 33/2008, RIL - ICCJ);

3.7.3 Jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului în această materie

3.8 Accesiunea imobiliară artificială

3.9 Dezmembrămintele dreptului de proprietate: superficia, uzufructul, uzul și abitația, servituțile

3.10 Posesia:

3.10.1 Viciile posesiei

3.10.2 Efectele posesiei: uzucapiunea imobiliară; dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință; dobândirea fructelor prin posesia de bună-credință;

3.10.3 Acțiunile posesorii

3.11 Cartea funciară

3.11.1 Înscrierea drepturilor tabulare (efecte, condiții, renunțarea la dreptul de proprietate, data producerii efectelor înscrierilor, conflictul dintre terți, persoanele împotriva cărora se poate face înscrierea, acțiunea în prestație tabulară, actele sau faptele care pot fi notate în cartea funciară, dispoziții tranzitorii – Legea 71/2011).

4 Contractul

4.1 Categoriile de contracte

4.2 Încheierea contractului – momentul și locul, oferta și acceptarea, clauze externe, clauze standard, clauze neuzuale

4.3 Condițiile esențiale pentru validitatea contractului: capacitatea de a contracta, consimțământul, obiectul, cauza;

4.3.1 Viciile de consimțământ: eroare, dol, violență, leziune

4.3.2 Forma contractului - principiul consensualismului; forma cerută *ad validitatem*; corelația dintre forma “solemnă” și forma “autentică”; forma cerută *ad probationem* - aplicații practice; forma cerută pentru opozabilitate față de terți; contractele reale

4.3.3 Nulitatea contractului - cauze, efecte (restituirea prestațiilor/exceptii), validarea contractului

4.3.4 Efectele contractului: între părți/față de terți

4.4 Simulația

- 4.5 Reprezentarea
- 5 **Contracte speciale**
- 5.1 Contractul de vânzare
 - 5.1.1 Obiectul vânzării
 - 5.1.2 Obligațiile părților
 - 5.1.3 Pactul de opțiune privind contractual de vânzare și promisiunea de vânzare
 - 5.1.4 Garanția contra evicțiunii și viciilor
 - 5.1.5 Dreptul de preemțiune
 - 5.1.6 Reguli speciale aplicabile vânzării imobilelor;
 - 5.1.7 Varietăți de vânzare – vânzare cu plata prețului în rate și rezerva proprietății; vânzarea cu opțiune de răscumpărare
- 5.2 Contractul de locațiune
 - 5.2.1 Obligațiile părților
 - 5.2.2 Sublocațiunea și cesiunea contractului de locațiune
 - 5.2.3 Expirarea termenului – tacita relocațiune
 - 5.2.4 Reguli particulare în materia închirierii de locuințe
- 5.3 Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții
- 5.4 Contractul de mandat
- 5.5 Contractul de împrumut
- 5.6 Contractul de întreținere
- 6 **Despre moștenire și liberalități**
- 6.1 Contractul de donație/dar manual – forma, efecte, principiul irevocabilității de gradul II, donațiile între soți
- 6.2 Condițiile generale ale dreptului de a moșteni
- 6.3 Moștenitorii legali
- 6.4 Reprezentarea succesorală
- 6.5 Substituțiile fideicomisare
- 6.6 Testamentul – forme/revocare
- 6.7 Transmisiunea moștenirii – moștenitorii legali. acceptarea, renunțarea la moștenire
- 6.8 Petiția de ereditate

6.9 Partajul succesoral și raportul

7 Răspunderea civilă

7.1 Condițiile răspunderii civile delictuale

7.1.1 Răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie

7.1.2 Răspunderea civilă delictuală pentru fapta altuia

7.1.3 Răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat de animale sau lucruri

7.1.4 Repararea prejudiciului în cazul răspunderii civile delictuale

7.1.5 Răspunderea contractuală

7.1.6 Cauze exoneratoare de răspundere civilă

8 Executarea obligațiilor

8.1 Plata – subiectele plății, condiții, dovada, imputația, punerea în întârziere a debitorului;

8.2 Executarea silită a obligațiilor în natură/prin echivalent, punerea în întârziere a debitorului

8.3 Prejudiciul – evaluare, repararea integral, daunele moratoria, penalități, clauza penală/arvuna

8.4 Rezoluțiunea/rezilierea și reducerea prestațiilor, cauze justificate de neexecutarea a obligațiilor contractuale

8.5 Mijloace de protecție a drepturilor creditorului

8.5.1 Acțiunea oblică

8.5.2 Acțiunea revocatorie

9 Transmisunea și transformarea obligațiilor

9.1 Cesiunea de creanță

10 Stingerea obligațiilor

10.1 Compensația

10.2 Confuziunea

11 Restituirea prestațiilor

12 Prescripția extintivă

12.1 Regim juridic. Termene

12.2 Cursul prescripției extintive: începutul, suspendarea, întreruperea

12.3 Regimul juridic al termenelor de decădere

13 Garanții reale și garanții personale

- 13.1 Ipoteca imobiliară – constituire, drepturile și obligațiile părților
- 13.2 Ipoteca mobilă – constituire, drepturile și obligațiile părților
- 13.3 Fidejusiunea

DREPT PROCESUAL CIVIL

Actele de procedură din perspectiva activității avocatului

1. Cererea de chemare în judecată.

1.1. Clarificarea teoretică a diferențelor dintre acțiunea civilă și cererea de chemare în judecată. Consecințele de ordin practic ale distincției.

1.2. Aspecte anterioare formulării cererii de chemare în judecată. Identificarea corectă de către avocat a obiectului acțiunii pe care intenționează să o promoveze prin introducerea unei cereri de chemare în judecată (obiectul cererii de chemare în judecată, existența unor proceduri prealabile, competența de judecată, taxa judiciară de timbru).

1.3. Condițiile de formă ale cererii de chemare în judecată. Nulitatea cererii de chemare în judecată. Verificarea cererii de chemare în judecată și regularizarea acesteia. Fixarea primului termen de judecată.

1.4. Condiții de formă în cazul anumitor cereri de chemare în judecată: în materie de divorț; în materie de partaj; în contencios-administrativ; ordonanța de plată; cereri de valoare redusă; evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept; măsuri asigurătorii.

1.5. Reglementări comunitare cu privire la anumite cereri de chemare în judecată: Regulamentul CE nr. 861 din 11 iulie 2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă; Regulamentul CE nr. 1896 din 12 decembrie 2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată.

2. Aspecte procedurale specifice cererilor de intervenție și de chemare a terților în procesul civil.

2.1. Aspecte comune și aspecte diferite ale cererii de intervenție față de cererea de chemare în judecată (obiectul, competența, taxa de timbru, procedura de judecată, căi de atac etc.).

2.2. Intervenția forțată.

- Chemarea în judecată a altei persoane.

- Chemarea în garanție.
- Arătarea titularului dreptului.
- Introducerea forțată în cauză din oficiu a altei persoane.
- 3. Specificul actelor de dispoziție.
- 4. Aspecte procedurale specifice actelor de citare și comunicare a actelor de procedură .
- 4.1.Vicii relative la citare și comunicare- vicii privind forma și vicii privind termenele.
- 4.2.Consecințele nelegalei citări sau comunicări a actelor de procedură.
- 5.Nulitatea actelor de procedură.
- 5.1.Nulitate condiționată.Nulitate necondiționată.
- 5.2.Îndreptarea neregularităților actului de procedură.
- 5.3.Invocarea nulității.
- 5.4.Efectele nulității.
- 6.Termenele procedurale.
- 6.1.Stabilirea termenelor.Împlinirea termenelor. Acte depuse la poștă, servicii specializate de curierat, unități militare sau locuri de deținere. Curgerea termenului.Prelungirea acestuia.Nerespectarea termenului.Sanctiuni.
Repunerea în termen.
- 7.Condiții de formă privind cererile de exercitare a căilor de atac.

Mijloace procesuale privind apărarea în procesul civil

- 1.Apărări de fond și excepții. Distincții.
- 1.1.Regimul juridic diferit al excepțiilor și al apărărilor de fond.Implicațiile acestei distincții în formularea de către avocat a actelor specifice apărării în procesul civil (momentul și modalitatea de invocare,modalitatea în care instanța este obligată să analizeze apărățile de fond sau excepțiile invocate de părți).
- 1.2.Regimul juridic al unor apărări de fond care prin terminologia consacrată induc ideea de excepție :exceptio mali processus;
 - excepția de neexecutare a contractului;
 - excepția de nelegalitate a actului administrativ;
 - excepția de neconstituționalitate etc.
- 1.3.Analizarea problemelor ridicate în practica judiciară de diferite excepții :
 - excepții privind condițiile de exercițiu ale acțiunii civile ;

- excepția autorității de lucru judecat ;
- excepții privitoare la competența instanței ;
- excepții privitoare la compunerea și constituirea instanței;
- excepția de imunitate de jurisdicție;
- excepția abuzului de drept procesual.

2.Tehnici de adaptare a mijloacelor de apărare în cazul unor proceduri speciale :

- specificitatea apărărilor în cazul ordonanței președințiale;
- apărări specifice ordonanței de plată ;
- apărări specifice proceselor de insolvență;
- apărări specifice procedurilor ce implică măsuri juridictionale provizorii (măsuri asigurătorii, asigurarea probelor, cereri de suspendare a executării hotărârilor judecătorești, cereri de suspendare a actelor administrative etc.);
- apărări specifice proceselor angajate în materia ieșirii din indiviziune, divorțului, contenciosului administrativ.

Probele în procesul civil

1.Propunerea probelor în vederea încuviințării și administrării acestora.

- 1.1.Termenul până la care se pot propune probe în primă instanță,în apel,în recurs. Sancțiunea nerespectării termenului.
- 1.2.Posibilitatea de a propune probe peste termen.
- 1.3.Analizarea admisibilității probelor.
- 1.4.Justificarea pertinentei și concludenței probelor solicitate.
- 1.5.Convenții asupra probelor.
- 1.6.Încuviințarea probelor.Natura încheierii de admitere a probelor.
Posibilitatea instanței de a reveni motivat asupra probelor încuviințate.
- 1.7.Asigurarea probelor.

2.Tehnici de administrare a probelor.

- 2.1.Administrarea probei cu înscrisuri.Verificarea înscrisurilor (recunoașterea sau contestarea înscrisului sub semnătură privată, procedura de verificare, denunțarea înscrisului ca fals,cercetarea falsului pe cale incidentală în cazul în care constatarea infracțiunii

nu se poate face printr-o hotărâre penală). Înscrișul autentic și înscrișul sub semnătură privată-distincții și implicații sub aspectul probatoriului.Înscrișurile în formă electronică-valoare probatorie.

Înscrișurile pe suport informatic-valoare probatorie.Duplicatele și copiile de pe înscrișurile autentice sau sub semnătură privată.Înscrișurile cognitive sau reînnoitoare și regimul altor înscrișuri.

2.2.Tehnica administrării probei prin depozițiile martorilor.Aspecte privind forța juridică, aprecierea și gradul de credibilitate al probei prin depozițiile martorilor în contextul socio-cultural actual.Tipologia martorului, adaptarea întrebărilor față de tipologia martorului. Mărturii directe și indirecte-relevanța probatorie.Confruntarea martorilor.

2.3.Interogatoriul.Luarea interogatoriului în cazul persoanelor juridice. Luarea interogatoriului părții aflate în străinătate. Luarea interogatoriului prin judecător delegat sau comisie rogatorie.

Consecințele procesuale ale neprezentării la interogatoriu și ale refuzului de a răspunde.Sanctiunea în cazul nedepunerii interogatoriului în vederea administrării acestuia, în situația persoanelor fizice și juridice.Forma probantă a mărturisirii în formă calificată și în formă complexă.Aprecierea instanței asupra mărturisirii-situația proceselor simulate, situația eludării unor dispoziții procedurale imperative prin mărturisire.

2.4.Expertiza.Expertiza judiciară și extrajudiciară-forța probatorie a expertizei extrajudiciare.Cazuri în care expertiza este obligatorie (expertiza psihiatrică în materia punerii sub interdicție, expertiza prețuitoare a bunului gajat, expertiza pentru stabilirea raportului în natură în cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic și altor cazuri în materia societăților comerciale, expertiza pentru stabilirea valorii imobilului pentru acordarea măsurilor reparatorii în echivalent conform Legii nr.10/2001, în materie de expropriere) și cazuri în care expertiza este considerată în jurisprudență ca fiind o probă indispensabilă (ex: stabilirea paternității sau tăgada paternității, acțiuni în granițuire,etc.).Capacitatea instanțelor de a cenzura concluziile expertului desemnat și pericolul transformării unor procese în așa-zise *procese expectrale*.Rolul avocatului-prin conlucrarea cu expertul parte, de a genera acele argumente de ordin tehnic și de a le prezenta într-o formă perceptibilă judecătorului, de natură să evidențieze carențele raportului de expertiză.Mijloace procedurale:obiecțiuni, lămuriri, cereri de refacere a raportului de expertiză,o nouă expertiză,completarea raportului de expertiză.

3.Particularități în administrarea probelor în cazul proceselor în care se aplică dispozițiile speciale privind accelerarea judecăților în materia restituirii proprietăților funciare.

4.Particularități ale administrării probelor în procesele de partaj.

5.Aspecte privind administrarea probelor de către avocați.

6.Unele incidente procedurale-Renunțarea la judecată.Renunțarea la dreptul pretins.Suspendarea procesului.Perimarea cererii.

Hotărârea judecătorească și mijloacele procedurale de atacare a acesteia.Căile de atac

1.Hotărârea judecătorească. Cuprinsul acesteia. Aspecte jurisprudențiale privind tipologia viciilor hotărârii judecătorești.

2.Determinarea corectă a căii de atac susceptibile a fi exercitată într-o cauză.

Hotărâri susceptibile de apel-hotărâri susceptibile de recurs.

2.1.Legalitatea căii de atac.Unicitatea căii de atac.Parrea din hotărâre care poate fi atacată.Înțelegerea părților in căile de atac.Achiesarea la hotărâre.

2.2.Probleme determinate de aplicarea dispozițiilor art.483 alin.2 NCPC.

2.3.Probleme determinate de aplicarea art.94 pct.3 NCPC.Înțelesul sintagmei

„ căile de atac împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate, în cazurile prevăzute de lege”.

2.4.Modalități în care legea desemnează faptul că o hotărâre judecătorească este exceptată de la exercitarea apelului cât și cele împotriva cărora poate fi exercitat numai apelul- analiza textelor legale incidente.

2.5.Consecințele practice ce le implică determinarea greșită a căii de atac de reformare susceptibile de a fi exercitată într-o cauză. Remedii posibile (art.457 NCPC).

2.6.Revizuire.Problema existenței unor hotărâri definitive potrivnice.Obiectul revizuirii.Determinarea corectă a hotărârilor susceptibile de a fi revizuite.

2.7.Recurs-Contestația în anulare de drept comun.Situația în care contestatorul nu a fost legal citat și nici nu a fost prezent la termenul când a avut loc judecata.Contestația în anulare specială.Necompetența instanței-încălcarea normelor privind alcătuirea instanței.Distinții.Necompetența- depășirea atribuțiilor puterii judecătorești.Obiectul contestației în anulare de drept și condițiile de admisibilitate ale acesteia.

3.Probleme ce le implică judecata în căile de atac

3.1.Limitele judecătii.Probleme generate de caracterul devolutiv al apelului.

Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a apelat.Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a supus judecătii la prima instanță.Analiza motivelor de recurs-motive de casare.Noțiunea de „control de legalitate”. Judecata cererilor de revizuire întemeiate pe art.509 pct.5 și 8 NCPC- analiza jurisprudenței.Subiectele căilor de atac. Calitatea procesuală în căile de atac.Situația atacării de către creditorul chirografar în revizuire.

Posibilitatea formulării unei cereri de intervenție accesorie în căile extraordinare de atac.

3.2.Soluțiile pe care le poate adopta instanța de apel.

3.3.Soluțiile pe care le poate pronunța instanța de recurs- soluțiile pe care le poate pronunța Înalta Curte de Casație și Justiție – soluțiile pe care le pot pronunța alte instanțe de recurs. Efectele casării.

4.Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare-Recursul în interesul legii.Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Contestația privind tergiversarea procesului.

Executarea silită

*1.Titluri executorii.*Alte titluri executorii.Înscrisurile autentice notariale.

Titlurile de credit- analiză asupra jurisprudenței în legătură cu titlurile executorii (contractul de asistență juridică încheiat înainte de intrarea în vigoare a legii ce îi atribuie calitatea de titlu executoriu).

2.Aspecte privind activitatea avocațială din perspectiva creditorului.

2.1.Redactarea și înregistrarea cererii de executare silită.Determinarea organului de executare competent.Elementele de conținut ale cererii. Înregistrarea cererii la executorul judecătoresc.Cheltuielile de executare.

2.2.Încuviintarea executării silite – aplicarea dispozițiilor art.665 și 666 cpciv

2.3.Executarea obligațiilor de *a face* sau *a nu face*.

3.Aspecte privind activitatea avocațială din perspectiva debitorului.

3.1.Contestația la executare. Mijloace de „temporizare” a executării silite (amânarea,suspendarea și restrângerea executării).Distincție între cazurile de suspendare a executării.Invocarea beneficiului de discuțiune sau a altor mijloace cu efect de temporizare a executării.

3.2. Perimarea executării silite și prescripția dreptului de a obține executarea silită, incidente ce conduc la încetarea executării.

3.3. Întoarcerea executării silite.

4. Particularitățile executării silite în cazul creanțelor bugetare.

5. Executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori.

B. Modulul „Drept penal și procesual penal”

Modalitățile în care vor discutate temele: prezentarea unor cazuri practice, care vor dezvolta probleme ridicate de diferitele puncte din tematică. Cazurile prezentate nu pot epuiza tematica, dar vor constitui modele de rezolvare a lucrărilor profesionale de către cursanți.

Lucrările profesionale vor fi cele care vor asigura parcurgea problemelor din tematică. În acest scop, formatorii care asigură activitatea tutorială vor indica cursanților temele de lucru: câte 10 lucrări profesionale din cadrul tematicii pentru drept penal și drept procesual penal. Lucrările profesionale vor urmări redactarea unor acte specifice activității de avocat: concluzii scrise, note de probatorii, căi de atac, redactarea altor cereri specifice problemelor din tematică.

Se vor avea în vedere Noul Cod penal și Noul Cod de procedură penală.

Modulul va cuprinde 30 de ore de activități tutoriale, pe durata a cel mult 7 zile.

Teme de pregătire:

DREPT PENAL.

PARTEA GENERALĂ:

1. Aplicarea legii penale în timp și spațiu (art. 3-14 C. pen.);
2. Infrațiunea (art. 15-52 C. pen.);
3. Pedepsele (art. 53-106);

4. Măsurile de siguranță (art. 107-112¹ C. pen.);
5. Minoritatea (art. 113-134 C. pen.);
6. Răspunderea penală a persoanei juridice (art. 135-151 C. pen.);
7. Cauzele care înlătură răspunderea penală (art. 152-159 C. pen.);
8. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei (art. 160-164 C. pen.);
9. Cauzele care înlătură consecințele condamnării (art. 165-171 C. pen.);
10. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală (art. 172-187 C. pen.)

PARTEA SPECIALĂ:

1. Infacțiunile contra persoanei:
 - infracțiuni contra vieții (art. 188-192 C. pen.);
 - infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății (art. 193-198 C. pen.);
 - infracțiuni contra libertății persoanei (art. 205-208 C. pen.);
 - infracțiuni contra libertății și integrității sexuale (art. 218-223 C. pen.);
 - infracțiuni care aduc atingere domiciliului și vieții private (art. 224-227 C. pen.).
2. Infracțiunile contra patrimoniului
 - furtul (228-232 C. pen.);
 - tâlhăria și pirateria (art. 233-237 C. pen.);
 - infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii (art. 238-248 C. pen.);
 - fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice (art. 249-252 C. pen.);
 - distrugerea și tulburarea de posesie (art. 253-256 C. pen.).
3. Infracțiunile contra înfăptuirii justiției (art. 266-288 C. pen.);
4. Infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul (art. 289-309 C. pen.)
5. Infracțiunile de fals (art. 310-328 C. pen.);
6. Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială (art. 367, art. 371 și art. 375-379 C. pen.)
7. Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000;
8. Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 143/2000;
9. Spălarea banilor (art. 29 din Legea nr. 656/2002);

10. Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 241/2005.

DREPT PROCESUAL PENAL.

1. Acțiunile în procesul penal

- a) Acțiunea penală;
- b) Acțiunea civilă.

2. Participanții în procesul penal

- a) Dispoziții generale
- b) Competența organelor judiciare
- c) Subiecții procesuali principali și drepturile acestora
- d) Inculpatul și drepturile acestuia
- e) Partea civilă și drepturile acesteia
- f) Partea responsabilă civilmente și drepturile acesteia
- g) Avocatul. Asistența juridică și reprezentarea.

3. Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii

- a) Reguli generale
- b) Audierea persoanelor
- c) Identificarea persoanelor și a obiectelor
- d) Metode speciale de supraveghere sau cercetare
- e) Conservarea datelor informatice
- f) Percheziția și ridicarea de obiecte și înscrisuri (Percheziția domiciliară, Alte forme de percheziție, Ridicarea de obiecte și înscrisuri)
- g) Expertiza și constatarea
- h) Cercetarea locului faptei și reconstituirea
- i) Fotografiera și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane
- j) Mijloace materiale de probă
- k) Înscrisurile

4. Măsurile preventive și alte măsuri procesuale

- a) Măsurile preventive
- b) Aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical
- c) Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii.

5. Acte procesuale și procedurale comune

- a) Citarea, comunicarea actelor procedurale și mandatul de aducere
- b) Termenele
- c) Cheltuielile judiciare
- d) Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite
- e) Nulitățile
- f) Amenda judiciară

6. Urmărirea penală

- a) Dispoziții generale
- b) Sesizarea organelor de urmărire penală
- c) Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror
- d) Efectuarea urmăririi penale (Desfășurarea urmăririi penale, Suspendarea urmăririi penale, Clasarea și renunțarea la urmărirea penală, Terminarea urmăririi penale, Dispoziții privind efectuarea urmăririi penale de către procuror)
- e) Rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței
- f) Reluarea urmăririi penale
- g) Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală

7. Camera preliminară

8. Judecata

- a) Dispoziții generale
- b) Judecata în primă instanță (Desfășurarea judecării cauzelor, Deliberarea și hotărârea instanței)
- c) Apelul
- d) Căile extraordinare de atac (Contestația în anulare, Recursul în casație)

9. Proceduri speciale (Acordul de recunoaștere a vinovăției, Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice)

10. Executarea hotărârilor penale (Contestația la executare)

C. Modul „Drept european”

Modalitățile în care vor discutate temele: prezentarea unor cazuri practice, care vor dezvolta probleme ridicate de diferitele puncte din tematică. Cazurile prezentate nu pot epuiza tematica, dar vor constitui modele de rezolvare a lucrărilor profesionale de către cursanți.

Lucrările profesionale vor fi cele care vor asigura parcurgea problemelor din tematică. În acest scop, formatorii care asigură activitatea tutorială vor indica cursanților temele de lucru: câte 5 lucrări profesionale din cadrul tematicii pentru fiecare disciplină. Lucrările profesionale vor urmări redactarea unor acte specifice activității de avocat, redactarea unor cereri specifice problemelor din tematică, opinii juridice, analizarea unor cazuri practice.

Modulul va cuprinde 30 de ore de activități tutoriale, pe durata a cel mult 7 zile.

Teme de pregătire:

DREPTUL EUROPEAN AL DREPTURILOR OMULUI

1). Accesul la justiție în procesul civil în jurisprudența Curții: teoria generală și exemple de situații analizate

- Teoria generală a dreptului de acces la instanță;
- Taxele de timbru și alte restrângeri financiare ca aspect al accesului la justiție;
- Prescripția ca aspect al accesului la justiție;
- Autoritatea de lucru judecat ca aspect al accesului la justiție;
- Calitatea procesuală și interesul ca aspecte ale accesului la justiție;
- Căile extraordinare de atac ca aspect al accesului la justiție;
- Inadmisibilitatea și lipsa deplinei competențe a instanței ca aspect al accesului la justiție;
- Accesul la instanțele superioare în căi de atac ca aspect al accesului la justiție;
- Asistența judiciară ca aspect al accesului la justiție;

- Citarea și comunicarea actelor de procedura în jurisprudența CEDO pe articolul 6.

2). Garanții ale procesului civil echitabil în jurisprudența CEDO:

- Divergența de jurisprudență și articolul 6 al Convenției: există un drept la jurisprudență unitară?
- Egalitatea armelor, principiu esențial al procesului echitabil;
- Contradictorialitatea, principiu esențial al procesului echitabil;
- Aplicarea retroactivă a unei legi noi în cursul unui proces civil deja început;
- Durata rezonabilă a procesului: calculul duratei și exemple;
- Durata rezonabilă a procesului: factori avuți în vedere de Curte;
- Remedii pentru durata excesivă a procesului;
- Motivarea hotărârilor judecătorești;
- Oralitatea și publicitatea ședinței de judecată și a hotărârii în procesul civil;
- Executarea hotărârilor judecătorești pronunțate împotriva statului – aspect fundamental al unui proces echitabil.

3). Articolul 1 al Protocolului nr. 1: noțiunea de bun în sensul Convenției și ingerințe în dreptul la bun:

- Noțiunea de „interes patrimonial”. Exemple și forme juridice în jurisprudență privind art. 1 al Protocolului nr. 1;
- Noțiunea de „bun actual”;
- Noțiunea de „speranță legitimă”;
- Noțiunea de „ingerință” în cazul articolului 1 al Protocolului nr. 1 și exemple;
- Tipurile ingerinței în dreptul la respectarea bunurilor;
- Privarea de proprietate: definiție, exemple și specificitate în aprecierea proporționalității;
- Reglementarea folosinței bunurilor: definire și exemple;
- Regula generală privind protecția bunurilor: exemple de aplicare în jurisprudența Curții;
- Situații în care reclamantul beneficiază de protecția articolului 1 al Protocolului nr. 1 deși nu are un drept subiectiv în sistemul intern al statului membru;
- Obligațiile pozitive ale statului în baza articolului 1 al Protocolului nr. 1.

4). Articolul 1 al Protocolului nr. 1 – condițiile ingerinței: să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie proporțională

- Noțiunea de „lege”;
- Statutul jurisprudenței instanțelor naționale și importanța acesteia în cadrul noțiunii de „lege”;
- Calitățile legii: accesibilitate și previzibilitate;
- Divergențele de jurisprudență – articolul 1 al Protocolului nr. 1 și articolul 6 al Convenției;
- Scopul legitim al ingerinței în cazul articolului 1 al Protocolului nr. 1: definire și exemple;
- Proporționalitatea ingerinței în cazul articolului 1 al Protocolului nr. 1: factori de apreciere.

5). Articolul 1 al Protocolului nr. 1: mari tipuri de cauze împotriva României

- Competența *ratione temporis* a Curții în contextul caselor naționalizate;
- Situații în jurisprudența Curții privind casele naționalizate împotriva României din perspectiva existenței „bunului” în patrimoniul reclamantului;
- Dreptul la despăgubiri pentru privare de proprietate;
- Cauzele de tip *Brumărescu împotriva României*;
- Cauzele de tip *Străin/Păduraru împotriva României*;
- *Viasu împotriva României și Maria Atanasiu c. României*: analiză și consecințe;
- *Faimblat împotriva României*: analiză și consecințe;
- Neexecutarea hotărârilor judecătorești în problematica Legii nr. 18/1991 în jurisprudența Curții împotriva României;
- Închirierea caselor naționalizate: cauze la Curte și consecințe;
- Chiriașii în casele naționalizate – analiză a jurisprudenței Curții împotriva altor state;

6). Libertatea de exprimare în jurisprudența CEDO

- Aprecierea proporționalității ingerinței în libertatea de exprimare;
- Limitele criticii admisibile în cazul libertății de exprimare;
- Titularul discursului și limitele libertății de exprimare;

- Ingerințe în libertatea de exprimare: exemple și rezumate de cauze;
- Factori în aprecierea necesității unei ingerințe în libertatea de exprimare;
- Fapte și judecăți de valoare în libertatea de exprimare;
- Circumstanțele cauzei, natura și impactul discursului în aprecierea necesității ingerinței în libertatea de exprimare;
- Critica oamenilor politici în lumina jurisprudenței CEDO;
- Dreptul avocaților la libertatea de exprimare în fața instanțelor;
- Presa și libertatea de exprimare.

7). Privarea de libertate în jurisprudența CEDO

- Privare de libertate – definire și exemple;
- Legalitatea privării de libertate;
- *Pantea c. României*: context, rezumat și consecințe;
- În ce condiții permite articolul 5 paragraf 1 litera b), respectiv litera a), privarea de libertate a unei persoane?
- În ce condiții permite articolul 5 litera c) privarea de libertate?
- Dreptul de a fi informat despre motivele arestării – art. 5 alin. 2;
- Dreptul de a fi adus „de îndată” în fața unui magistrat – art. 5 alin. 3;
- Durata arestării preventive: mod de apreciere;
- Dreptul la o cale de recurs în cazul măsurilor privative de libertate – articolul 5 alin. 4; garanțiile căii de atac (acces, instanță, garanții de procedură);
- Dreptul la despăgubiri în cazul privării de libertate – art. 5 alin. 5;

8). Procesul penal în jurisprudența CEDO - garanțiile generale

- Aplicabilitatea articolului 6 pe latura penală;
- Egalitatea armelor în procesul penal;
- Contradictorialitatea în procesul penal;
- Prezența personală a inculpatului în instanță în procesul penal;
- Publicitatea ședinței de judecată în procesul penal;

- Probele în procesul penal; probe ilegale, probe ce încalcă articolul 8 din Convenție, probe ce încalcă articolul 3 din Convenție;
- Instanța „instituită de lege”;
- Instanța independentă;
- Instanța imparțială;
- Audierea inculpatului în apel și recurs: Constantinescu și altele.

9). Procesul penal în jurisprudența CEDO - garanțiile speciale

- Schimbarea încadrării juridice și art. 6 alin. 3 lit. a) și b);
- Prezumția de nevinovăție în sensul articolului 6 paragraf 2 din Convenție;
- Dreptul de a nu te autoincrimina;
- Judecarea în lipsă în procesul penal;
- Agenți provocatori;
- Martori anonimi;
- Dreptul la apărare în jurisprudența CEDO: apărarea de către un avocat;
- Dreptul la un interpret;
- Dreptul de a fi informat de „acuzatie”;
- Dreptul de a i se acorda timpul și facilitățile necesare;
- Dreptul de a pune întrebări martorilor.

DREPTUL UNIUNII EUROPENE.

1. Particularități ale identificării, de către avocați, a tratatelor și a actelor juridice ale UE, ca izvoare ale dreptului UE:

- Tratatul privind Uniunea Europeană; Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene; Tratatul de aderare a României la UE (tratament modificator);
- Acordurile internaționale la care Uniunea Europeană este parte;

- regulamentul; directiva; decizia; recomandarea și avizul; regimul juridic al decizei - cadru înainte și după Tratatul de la Lisabona.

2. Aplicarea normelor juridice ale UE în ordinea juridică internă a statelor membre. Rolul avocatului român în aplicarea legislației UE:

- identificarea actelor juridice ale UE cu aplicabilitate directă și imediată;
- interpretarea actelor juridice ale UE cu aplicabilitate directă și imediată;
- identificarea și interpretarea jurisprudenței Curții de Justiție a UE – izvor de drept;
- jurisprudență relevantă: *Costa/ENEL*, 6/64; *San Michele*, 9/65; *Kreil*, C-285/98; *Van Gend en Loos*, 26/62; *Marshall*, 152/84; *Marleasing*, C-106/89; *Simmenthal*, 106/77; *Factortame*, 213/89; *Francovich și Bonifaci*, C-6/90 și C-9/90; *Brasserie du Pêcheur*, C-46/93; *Factortame III*, C-48/93.

3. Cunoașterea și aplicarea de către avocați a principiilor ordinii juridice ale UE:

- principiul atribuirii de competențe;
- principiul subsidiarității;
- principiul proporționalității;
- principiul cooperării cu bună credință;
- principiul nediscriminării sau principiul egalității de tratament;
- jurisprudență relevantă: *Heylens*, C-222/86; *Köster*, 25/70; *Mulder*, C-120/86.

4. Curtea de Justiție a Uniunii Europene:

- delimitări conceptuale (Curtea de Justiție; Tribunalul; Tribunalul Funcției Publice);
- componență; organizare; funcționare; competență.

5. Procedura în fața instanței de la Luxemburg:

- procedura ordinară;
- excepții de la normala desfășurare a procedurii ordinare;
- proceduri speciale.

6. Acțiunile introduse în fața Curții de Justiție:

- acțiunea în anulare;
- acțiunea în carență;

- acțiunea în interpretare; întrebări preliminare adresate de către instanțele din România: *Jipa*, C-33/07; *Tatu*, C-402/09; *Bejan*, C-102/10; *Obreja*, C-136/10; *Nisipeanu*, C-263/10; *Circul Globus București*, C-283/10; *Agafiței și alții*, C-310/10; *Anghel*, C-441/10; *SC Volksbank România*, C-47/11; *Corpul Național al Polițiștilor*, C-434/11; *Asociația ACCEPT*, C-81/12;
- jurisprudență: *Plaumann*, 25/62; *Codorniu*, C-309/89; *Extramet*, C-358/89; *Unión de Pequeños Agricultores*, C-50/00 P; *Jégo-Quéré*, T-177/01 și C-263/02; *Jipa*, C-33/2007 – prima cerere preliminară introdusă de o instanță din România la CJCE (CJ, în prezent); *Dorsch Consult*, C-54/96 (1); *Firma Foto-Frost*, 314/85; *CILFIT*, C-283/81.

7. Procedura pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate de către statele membre prin tratatele institutive și cele modificatoare (procedura de infringement):

- jurisprudență: *Franța/Marea Britanie* 141/78; *Comisia/Irlanda*, 248/81; *Comisia/Grecia*, C-387/97;
- proceduri declanșate împotriva statului român.

8. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a mărfurilor în spațiul UE – jurisprudență relevantă:

- mărfurile care beneficiază de libera circulație;
- interzicerea taxelor vamale și a taxelor cu efect echivalent taxelor vamale;
- interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative;
- excepțiile de la principiul liberei circulații a mărfurilor;
- jurisprudență: *Cassis de Dijon*, 120/78; *Comisia/Danemarca*, C-47/88; *Fazenda Pública et Ministério Público/Américo João Nunes Tadeu*, C-345/93; *Comisia/Grecia*, C-375/95.

9. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a persoanelor și a serviciilor – jurisprudență relevantă:

- beneficiarii liberei circulații a persoanelor și a serviciilor; libera circulație a liber-profesioniștilor;
- avocatul european:
 - calitatea serviciilor și competența;
 - probleme financiare (nivelul onorariilor; asistența gratuită; Pactele de Quota litis – onorarii posibile și acțiuni speculative; împărțirea onorariilor, plata altor persoane decât avocați și cum se pot face plăți pentru obținerea de cazuri; protecția fondurilor clienților);
 - relațiile și comunicarea dintre avocați.
- excepțiile de la aplicarea principiului liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;
- dispozițiile Tratatului de aderare a României la UE în materia liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;

- jurisprudență: *Lawrie Blum*, 66/85; *Royer*, 48/75; *Rutili*, 36/75.

10. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a capitalurilor și a plăților – jurisprudență relevantă:

- sediul materiei;
- excepții de la aplicarea principiului liberei circulații a capitalurilor și a plăților;
- dispozițiile Tratatului de aderare a României la UE în materia liberei circulații a capitalurilor și plăților.

11. Aspecte jurisprudențiale specifice dreptului concurențial al UE:

- interzicerea înțelegerilor monopoliste între întreprinderi;
- abuzul de poziție dominantă;
- formele de control al comportamentelor întreprinderilor;
- operațiunile de concentrare între întreprinderi.
- statutul întreprinderilor publice;
- regimul ajutoarelor acordate de statele membre;
- monopolurile de stat având caracter comercial.

12. Protecția juridică a mărcii comunitare:

- aspecte generale;
- jurisprudență.

BIBLIOGRAFIE

Doctrină:

1. **Craig, Paul; de Búrca, Gráinne**, „*Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină*”, ediția a IV-a, Editura Hamangiu, București, 2009;
2. **Dumitrașcu, Mihaela-Augustina**, „*Dreptul Uniunii Europene și specificitatea acestuia*”, Editura Universul Juridic, București, 2012;
3. **Favret, Jean-Marc**, „*Droit communautaire du marché intérieur*”, 6e édition, Gualino Éditeur, Paris, 2009;
4. **Ferréol, Gilles**, „*Dicționarul Uniunii Europene*”, Ed. Polirom, Iași, 2001;
5. **Fuerea, Augustin**, „*Dreptul comunitar al afacerilor*”, ediția a II-a, Editura Universul Juridic, București, 2006;
6. **Fuerea, Augustin**, „*Manualul Uniunii Europene*”, ediția a V-a, revăzută și adăugită după Tratatul de la Lisabona (2007/2009), Editura Universul Juridic, București, 2011;

7. Gavalda, Cristian; Parleani, Gilbert. „*Droit des affaires de l'Union Européenne*”, 6e édition, Litec, 2010;
8. Jacqué, Jean Paul, „*Droit institutionnel de l'Union Européenne*”, 4e édition, Dalloz, 2006 ;
9. Ligneul, Nicolas; Tambou, Olivia, „*Droit européen du marché*”, Ellipses, Paris, 2006;
- Popescu, R.M.; Dumitrașcu, A.M.; Fuerea, A., „*Drept comunitar european. Caiet de seminar*”, ediția a IV-a, Editura Universul Juridic, București, 2009;
10. Popescu, Roxana-Mariana, „*Introducere în dreptul Uniunii Europene*”, Editura Universul Juridic, București, 2011;
11. Rideau, Joël, „*Droit institutionnel de l'Union et des Communautés européennes*”, 5e édition, L.G.D.J. Paris, 2006.

Culegeri:

1. Deleanu, Sergiu; Fabian, G.; Costăș, C.F.; Ioniță, B., „*Curtea de Justiție Europeană. Hotărâri comentate*”, Editura Wolters Kluwer, București, 2007.
2. Fuerea, Augustin (coordonare și prefațare ediție), „*Tratatele fundamentale ale Uniunii Europene*”, Editura C.H.Beck, București, 2013;

Legislație:

1. Constituția României, republicată;
2. Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană (ratificat prin Legea nr.157/2005);
3. Tratatul de la Lisabona (2007/2009);
4. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (versiunea consolidată, publicată în Jurnalul Oficial C 326 din 26 octombrie 2012);
5. Tratatul privind Uniunea Europeană (versiunea consolidată, publicată în Jurnalul Oficial C 326 din 26 octombrie 2012).

Site-uri:

- www.curia.europa.eu – Curtea de Justiție a Uniunii Europene; jurisprudență istorică;
- <http://www.cvce.eu/> – European Navigatore;
- www.ier.ro – Institutul European din România;
- <http://beatrice.andresan.ro/p/ag.html>

DREPTUL EUROPEAN AL MUNCII².

1. POLITICILE UNIUNII EUROPENE DE OCUPARE A FORȚEI DE MUNCĂ ȘI DE FORMARE PROFESIONALĂ

- Factorii care determină elaborarea de politici de ocupare a forței de muncă
- Coordonarea politicilor de ocupare a forței de muncă în UE
- Accesul pe piața muncii
 - a. Instrumente ale politicii UE pentru ocuparea forței de muncă
 - b. Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională
 - c. Sistemul de recunoaștere a calificărilor profesionale
 - d. Directiva 98/5/CE a parlamentului European și a consiliului din 16 februarie 1998 de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea

2. PROTECȚIA LUCRĂTORILOR LA LOCUL DE MUNCĂ

- Securitatea și sănătatea lucrătorilor la locul de muncă
- Protecția tinerilor la locul de muncă
- Protecția lucrătoarelor gravide la locul de muncă
- Concediul pentru creșterea copilului
- Protecția salariaților în cazul transferului de întreprindere
- Protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului

3. RELAȚIILE COLECTIVE DE MUNCĂ

- Informarea, consultarea și participarea lucrătorilor la luarea deciziilor
- Concedierea colectivă

²Această disciplină poate fi substituită în cadrul centrelor teritoriale de o altă disciplină cu profil european, potrivit opțiunii conducerii centrului și competențelor formatorilor.

D. Modulul IV – „Modulul recapitulativ”

Acest modul va cuprinde o ultimă întâlnire a cursanților cu formatorii însărcinați cu activitatea tutorială înainte de începerea sesiunii de examen.

Activitatea tutorială din acest modul este destinată întrebărilor pe care le au cursanții, eventualelor noutăți apărute în cadrul legislativ relevant pentru disciplinele din tematică etc.

Modulul IV cuprinde un număr de 28 de ore (câte 4 pentru fiecare disciplină) pe durata a cel mult 7 zile.